

Vammaispalveluhankkeen riskianalyysiä

TAVOITE JA TOIMENPITEET	RISKIT	MITEN VOIDAAN VÄLTÄÄ
<p>1. <u>Vammaisten henkilöiden palvelujen alueellisen tasa-arvon edistäminen.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tehdään kehitysvammahuollon asiakasmaksuista ja palvelujen myöntämisperusteista selvitys. - Tehdään esitys kehitysvammahuollon asiakasmaksujen ja myöntämisperusteiden yhdentämisestä. - Henkilökohtaisten avustajien työsuhdeasioiden eroavuuksien selvittäminen. - Tehdään ehdotus henkilökohtaisten avustajakäytäntöjen yhtenäistämisestä. - Vammaispalvelulain nojalla myönnettävistä palveluista tehdyn soveltamisohjeen käyttöönoton viimeistely, seuranta ja päivittäminen. - Luodaan rakenne yhtenäisten käytäntöjen ylläpitämiseksi koskien asiakasmaksuja ja myöntämisperusteita.	<ul style="list-style-type: none"> - Ihmisten toimintatavat muutostilanteissa, haluttomuus luopua omista tutuista linjauksista ja tulkinnoista. - Yhteistyö on aiemmin ollut vähäistä, seutukunnallisen ajattelutavan omaksuminen vie aikaa. - Pelko kustannusten nousemisesta voi vähentää halukkuutta viedä asioita poliittiseen päätöksentekoon. - Poliittisten päätöksentekijöiden arvoalinnat. - Kehitysvammahuollon käytäntöjen selvittäminen aloitetaan alusta, riittääkö aika myös yhdenmukaisten myöntämisperusteiden tekemiseen. - Kehittämistyötä tehdään kunnissa oman työn ohessa, työntekijöiden jaksaminen ja sitoutuminen työskentelyyn. - Kaikkien kuntien tarpeiden tasapuolinen huomioiminen. - Ohjausryhmän jäsenillä ei ole riittävästi aikaa vammaispalvelujen kehittämiseksi ja johtamiselle. - Yhtenäisten käytäntöjen päätöksentekoprosessi on liian hidas eikä kykene vastaamaan kuntien normaalin vuosisuunnittelun aikatauluihin. - Lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset hankkeen aikana tai heti sen jälkeen. - Asiakas- ja sidosryhmien negatiivinen suhtautuminen hankkeeseen	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Luomalla avoin keskusteleva ilmapiiri, tehdään uusien työtapojen luomista yhdessä. ➤ Ohjausryhmäläiset ottavat selkeän vastuun linjauksista, projektiryhmän tehtävänä on ideoida ja uudistaa. ➤ Selkeät materiaalit ja laskelmat päätöksentekoa varten. ➤ Huolellinen suunnittelu ja aikaisempien tai muiden kuntien materiaalien hyödyntäminen. ➤ Kokousten, koulutusten, kyselyiden yms. huolellinen suunnittelu, kaikki eivät mukana kaikissa työryhmissä. ➤ Edelleen "kuntakierroksia", yksittäisten työntekijöiden tapaamisia, ryhmätyömenetelmien hyödyntäminen. ➤ Erilliset ohjausryhmän kokoukset, joissa on vammaisneuvostojen edustus. ➤ Huolellinen suunnittelu ohjausryhmän kanssa, kokeilu v. 2009. ➤ Aktiivinen seuraaminen ja tarvittaessa suunnitelmien muuttaminen. ➤ Vammaisneuvostojen edustus ohjausryhmässä, kehittämisnäkökulman korostaminen

TAVOITE JA TOIMENPITEET	RISKIT	MITEN VOIDAAN VÄLTÄÄ!
<p><u>2. Alueella on saatavilla riittävät vammaispalvelulain mukaiset palvelut, joihin asiakkaalla on subjektiivinen oikeus.</u></p> <p>- Kootaan olemassa oleva tieto vammaispalvelulain mukaisen palveluasumisen nykytilasta ja tehdään seudullinen kehittämissuunnitelma.</p> <p>- Selvitetään vammaispalvelulain mukaisten asunnonmuutostöiden toteuttamistavat ja teknisen tuen tarve.</p> <p>- Esitetään tarvittaessa järjestettäväksi asunnonmuutostöiden tekninen tuki joko kuntien sisäisenä palveluna tai ostopalveluna.</p> <p>- Selvitetään vammaispalvelulain mukaisen päivätoiminnan tarve. Suunnitellaan toimenpiteet tarvekartoituksen jälkeen.</p>	<p>- Asiakkaan näkökulman ja talouden näkökulman vastakkain asettelu jo kehittämissaiheessa</p> <p>- Meillä on hyvä idea, mutta sille ei ole laskettu hintaa</p> <p>- Aiemmin tehdystä Aspan selvityksestä ei saa riittävän tarkkaa tietoa kehittämissuunnitelmaa varten, miten aika riittää selvityksen tarkentamiseen</p> <p>- Ei osata visioida riittävän pitkälle tulevaisuuteen</p> <p>- Kehittämissuunnitelmasta unohtuu toteuttamisvastuun määrittäminen/aikataulu</p> <p>- Nykyisten käytäntöjen erilaisuus ja henkilösidonaisuus voivat vähentää kiinnostusta ja muutoshalukkuutta.</p> <p>- Ostopalveluina teknisen tuen löytäminen voi olla haastavaa</p> <p>- Teknisen toimen kiinnostus ja yhteistyöhalukkuus, yhteistä näkemystä ei löydetä</p> <p>- Unohdetaan perusterveydenhuollon yhteistyökumppaneiden näkemys prosessista</p> <p>- Kriteerien määrittämisen vaikeus selvitysvaiheessa</p> <p>- Opinnäytetyön tekijän löytäminen</p> <p>- Selvityksen tulokset asiakasmäärästä tai palvelun toivotusta laajuudesta ei ole ennakoitavissa ja tämä vaikuttaa toimenpiteiden suunnittelun haasteellisuuteen → vaikutukset työmäärään ja aikatauluun</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kehittäminen tehdään asiakasnäkökulmasta, esitetään erilaisia toteuttamisvaihtoehtoja kustannuksineen. Työprosessien kehittämisessä huomioidaan myös työn tehokkuus ja kustannukset ➤ Huolellinen suunnittelu, sosiaalityöntekijöiden tietämyksen hyödyntäminen. ➤ Seurataan aktiivisesti palveluasumisen ympärillä tapahtuvia muutoksia ja " trendejä ". ➤ Pohditaan sitä, miten kehittämissuunnitelman toteuttaminen onnistuu riippumatta siitä mikä on tuleva seutukunnallisen yhteistyön taso. ➤ Korostetaan käytäntöjen pysyvyyden merkitystä myös mahdollisissa työntekijöiden vaihtumistilanteissa. ➤ Nykyisten yhteistyökumppaneiden selvittäminen. ➤ Otetaan yhteistyötahot mukaan suunnitteluun siltä osin kuin he liittyvät prosessiin, korostetaan asiakasnäkökulmaa. ➤ Hyödynnetään muualla tehtyä selvitystyötä. ➤ Yhteistyö UEP :n kehittämisyksikköhankeen kanssa.

TAVOITE JA TOIMENPITEET	RISKIT	MITEN VOIDAAN VÄLTÄÄ
<p>3. <u>Vammaispalvelujen sosiaalityöntekijöiden ja kehitysvammahuollon palvelu- ja sosiaaliohjaajien osaamisen kehittäminen.</u></p> <p>- Työntekijöiden osaamista kehitetään koulutuksella, joka tukee yhtenäisten työkäytäntöjen käyttöönottoa.</p> <p>- Kuvataan asiakaslähtöiset päätöksentekoprosessit ja sovitaan yhteiset toimintatavat.</p>	<p>- Toteutetut koulutukset jäävät kokonaisuudesta irrallisiksi tai pinnallisiksi, ei tukea kehittämistyölle ja todelliselle työkäytäntöjen muuttamiselle</p> <p>- Koulutusten hyöty jää vain osallistujien pääomaksi</p> <p>- Kehittäminen ja koulutukset yhtäaikaan tuntuvat työntekijöistä raskailta ja vievät liikaa aikaa perustyöltä</p> <p>- Tehdään prosessikuvauksia miettimättä niiden käyttötarkoitusta työntekijöiden näkökulmasta, ei löydetä prosessikuvauksiin toimivaa menetelmää</p> <p>- Omista tutuista toimintatavoista luopuminen ei onnistu, sitoudutaan näennäisesti ja toimitaan kuten ennenkin</p> <p>- Erilaiset tietokoneohjelmat ja organisaatiot esteenä yhteisille toimintatavoille</p> <p>- Toimistotyöntekijöiden ja esimiesten näkemyksiä ei osata riittävästi huomioida prosessikuvauksissa ja toimintatapojen kehittämisessä</p> <p>- Kehitysvammahuollon päätöksentekoprosessien ja valtuuksien erilaisuus kunnissa</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ensin tiedostetaan mitä osa-alueita tullaan kehittämään ja sen perusteella suunnitellaan koulutusten aiheet/laajuus. ➤ Toimintatapojen työstäminen perehdytysmateriaalin muotoon. ➤ Koulutusten ja kehittämisen vuorottelua aikataulullisesti. ➤ Etukäteissuunnittelu ja tarvittaessa ulkopuolisen osaajan konsultointi. ➤ Sitoutumisen asteen arvioiminen kuntakohtaisesti, seuranta. ➤ Kaikki mukaan keskusteluihin kuntatapaamisissa, prosessikuvauksiin sisällytetään myös toimistotyön osuus ja sen työstämisen toimistotyöntekijöille. ➤ Kaikissa kunnissa huomio työn tehostamiseen.

TAVOITE JA TOIMENPITEET	RISKIT	MITEN VOIDAAN VÄLTÄÄ
<p><u>4. Vammaisten kuntalaisten palvelujen seudullisten rakenteiden kehittäminen.</u></p> <p>- Selvitetään seutukunnallisen yhteistyön toimintaedellytykset erilaisista toimintatavoista asiakkaan, työntekijän ja kuntatalouden näkökulmista.</p>	<p>- Vertailukelpoisen tiedon vähyys nykytilanteen osalta (dokumentointi, tilastointi, kustannukset)</p> <p>- Kustannuslaskenta vaatii erityisosaamista, jos joku kunnista vetäytyy, laskelmat eivät ole päteviä</p> <p>- Osataanko asiakkaan näkökulma arvioida työntekijöiden toimesta</p> <p>- Kehittämistyö ja seudullinen yhteistyö hiipuu hankkeen päätyttyä</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Analysoidaan saadut tiedot, miten määritelty, mitä sisältyy, miten kerätty. ➤ Hankitaan asiantuntevaa apua toimintamallien kustannuslaskentaan. ➤ Kuntien sitoutumisen asteen väliarviointi ➤ Arviointiapua ja palautetta vammaisneuvostoilta asiakasnäkökulmaan ➤ Ollaan tietoisia koko hankkeen ajan siitä, ettei kehitellä rakenteita ja toimintoja, jotka ovat riippuvaisia hankerahoituksesta tai työntekijöiden työpanoksesta
<p><u>5. Henkilökohtaisen avustajatoiminnan kehittäminen.</u></p> <p>- Selvitetään erilaisia mahdollisuuksia järjestää henkilökohtaista avustajapalvelua ja arvioidaan niiden hyötyjä ja haittoja.</p> <p>- Tehdään esitys henkilökohtaisen avustajapalvelun järjestämisestä seudullisesti.</p> <p>- Tehdään yhteistyötä meneillään olevien kehittämishankkeiden kanssa.</p>	<p>- Henkilökohtaisen avustajajärjestelmän kehittämistä ei nähdä osaksi kunnan lakisääteistä tehtävää. Palvelun toteuttaminen eri tavalla lisäisi kustannuksia, pitkän tähtäimen hyötyihin ei uskota</p> <p>- Toimintaympäristön ja lainsäädännön muutokset</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Korostetaan tulevaisuuden haastetta henkilökunnan saatavuudessa ➤ Ollaan aktiivisesti yhteistyössä valtakunnallisten toimijoiden kanssa